

Dr. Ivo Pilar

Zagreb (1876 – 1955),
 ugledni odvjetnik u
 Sarajevu, Južni Zagebo,
 političar, publicist, sociolog
 i u emigraciji hrvatske
 gospodstvenik. Autor je 14 nauka
 – znanstvenih djela na
 njemačkom, koja su
 prevedena na hrvatski,
 poglavito: *Priznanje i
 pitanje i srpski rat* (Bec,
 1918.), *Politička zemljopis
 Hrvatske* (Sarajevo 1918.),
Evropa između Srbije (Berlin
 1933.) i dr.

U našoj došti bogatij povijesno-
 političkoj publicistici ne znam da
 smo ikada imali bristijeg ovjeka i
 lucidniji pera (...). To danas, o 75.
 godišnjici Pilarova lužnoslaven-
 skog pitanja, smijemo reći s pu-
 nim usjerenjem da se nismo ni-
 malo prenaglih.

(akademik D. Jelčić, 1993.)

Pilar je bio neumjereno napadan
 i pibijen, a kao takvo neumjere-
 to hvaljen i keromice čitan. Često
 se o njegovu djela i njemu govorilo
 i pisalo napamet, širila bijela i
 crna legenda. Vrijeme je da se kri-
 tički razaju njegova djela i rebe-
 rantski dijelovi osamštine. Pilar to
 zaslužuje kao jedan od naših naj-
 boljih političkih pisaca.

(dr. T. Macan, 1997.)

Znanstveni doprinosi ovog djela su brojni. Prvo, to je značajko povezivanje najnovijih rezultata istraživanja elita sa starijim istraživanjima. Drugo, usporedba teorijskih poimanja vođačkih autora na ovom području. Treće, diferencirana analiza elita u cjelini i njihovih podskupina. Četvrto, razlučivanje starih i novih elita i primjena te distinkcije u usporedbi starih i novih elita u Hrvatskoj s otkrićem kontinuiteta među njima. Peto, istraživanje tvrtki u Hrvatskoj s aspekta upravljanja resursima i snalaženja u tržišnom okruženju. Šesto, originalni dokazi o inferiornom položaju poslovno-upravljačkih elita u odnosu na političke. I sedmo, otvaranje novih istraživačkih pitanja, ponajprije pitanja o ulozi elita u razvoju Hrvatske. I konačno, tu je uzorno razrađen zaključni dio u kojem autor rezultate empirijskih istraživanja povezuje s aktualnim problemima razvoja i postavlja niz ključnih teorijskih i praktičkih pitanja. U cjelini, radi se o doista originalnom teorijsko-empirijskom djelu s detaljnom analizom poduzetničkih elita u Hrvatskoj.

• **Vjeran Katunarić**

Čengić trajno uzimlje u obzir kakvoću konteksta, navlastito razvojnog konteksta. Stoga analitičke uvide i nalaze skrupulozno vremenski raspoređuje cilijajući na temeljnu, a manje vidljivu, razliku između njih: na ukorijenjenost u pretkriznom ili kriznom razdoblju. Takav pristup omogućuje mu odvojiti one primjere i oblike poslovnog i upravljačkog ponašanja kojima poduzetničke elite cilijaju nadmaštiti ili izbjeći negativne učinke aktualne krize u Hrvatskoj. Čengić upozorava kako se u takvu kontekstu mogu nazrijeti tragovi nove gospodarske, ali i razvojne racionalnosti. Njezino je glavno obilježje funkcionalna uporaba središnjih gospodarskih imperativa u suvremenim gospodarskim praksama: nadzor kakvoće proizvoda, bilka za kupca, stvaranje poslovnih saveza, priprema za izlazak na inozemna tržišta... U tomu je, drži opravdano, dopušteno nazrijeti zameške nove autonomije poduzetničkih aktera u hrvatskoj zbilji kojom se brišu predlošci strukturne ovisnosti o rentijerskim praksama koje pretežno generira politički sektor. No, na drugoj strani, drži autor, time još nije zajamčen »sretan kraj« krize. Jer se i osamostaljene poduzetničke elite, kako brojni sociološki uvidi pokazuju, lako promecu u nove nad/nadzornike društva.

• **Ivan Rogić**

INSTITUT
 DRUŠTVENIH ZNANOSTI
 IVO PILAR
 ISBN 978-953-7964-24-5
 CIJENA 160 KUNA

9 789537 196424 5

Drago ČENGIĆ

EKONOMSKA ELITA: VLADAR IZ SJENE?

Prilozi ekonomskoj sociologiji

